

Tanulmányút a British Museum gyűjteményébe

2018. március 26-29-én a British Museum közel-keleti gyűjteményében jártam. A gyűjteményben tizenegy ékírásos agyagtáblát néztem meg. Ebből nyolc a disszertációm részéhez tartozik, a *Dumuzi álma* c. sumer mítosz szövege szerepel rajtuk. A további három táblán egy másik sumer mítosz, illetve két eddig publikálatlan ráolvasás található.

A doktorimban a 260 soros *Dumuzi álma* mítosznak készítettem el az új filológiai kiadását és fordítását. Ehhez meg kellett nézmem az agyagtáblákat, mivel néhányukról nincs elérhető fotó az interneten, csak korábbi rajzok, amelyeknél sosem lehetünk elég biztosak a pontosságukat illetően.

Az UET 6/1 11-es táblán a *Dumuzi és Gestinanna* c. irodalmi szöveg szerepel. A mű a többi sumer irodalmi szöveghez képest meglehetősen szokatlan, és sok helyen nehezen érthető vagy fordítható le. 1974-ben W. Sladek lefordította, de alig írt hozzá kommentárt. D. Katz 2003-ban részben ismét lefordította, de az összes problémás sort és a szöveg felét kihagyta. Miközben a szöveggel foglalkoztam, egyértelművé vált, hogy új fordítást és kommentárt kíván. A tábláról egyetlen fényképet sem közöltek eddig, ezért személyesen meg kellett nézmem. Újabban J. Peterson is foglalkozott a szöveggel, de az ő verziójához képest is kiderült, hogy néhány ékjel másképp szerepel a táblán, vagy a fordításunk eltér. Az ő előzetes publikációja csak átírást és fordítást közöl, kommentárt nem. A szövegben azonban éppen a kommentár az érdekes, mert ha alaposan megnézzük a szöveget, kiderül, hogy az ókori írnokok az egyes szavakat és ékjeleket úgy válogatták össze, hogy azzal folyamatosan Dumuzi túlvilágra való átkelésére utaltak. Ez azt jelenti, hogy kifejezetten olyan szavakat választottak a szövegbe, amelyek tartalmazzák a sumer 'menni' szótag jelét, csak az adott szótól függően más olvasattal. A *Dumuzi és Gestinanna* mítosz a sumer szöveg sorai közé rejtett hermeneutikai „kommentárjaival” új megvilágításba helyezi a mezopotámiai Urban dolgozó írnokok tevékenységét. Kiderült, hogy a szöveg nem egy nyelvtanhibás vázlat, hanem egy képzetesebb illető lehetett a szerzője. A pályázat benyújtása óta ebből a témából előadást tartottam áprilisban az Interdiszciplináris Vallástudományi Hallgatói Konferencián.

A másik két megtekintett szöveg két töredékes állapotú agyagtáblán van. Az egyikben a sorok eleje és a vége törött ki. Ehhez szövegpárhuzamokat keresek, hogy viszonylag biztos értelmet nyerjen a szöveg. A második táblán a tábla közepe van lesatírozva. A táblák a rossz állapotuk ellenére rendkívül érdekesnek mutatkoznak. Ha az elsőhöz nem találok publikált párhuzamot, akkor új szöveg. A második pedig Dumuzi istent kevésbé ismert oldaláról mutatja, ami vallástörténeti szempontból érdekes, nem csak önálló témaként, hanem a disszertációm egyes

kommentárjaihoz is. Ezen felül egy fél milliméter nagyságú ékjelekkel írt glosszát is bezsúfolt az ókori írnok a sorok közé, emiatt lassan haladok az átírással.

Gödöllő, 2018. 08. 05.

*Pintér Anna
Krisztina*

Pintér Anna Krisztina